

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія творчості

Дисципліна № _____

Кількість кредитів ЄКТС – 3 кредити

I. Основна мета курсу полягає у розвитку професійної компетентності практичного психолога з проблем становлення творчої особистості та підвищення ефективності творчої діяльності на різних етапах онтогенезу.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності) Курс «Психологія творчості» дозволяє набути студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки; вивчення спецкурсу сприяє розвитку мисленнєвої, дослідницької, операційної, комунікативної, етичної та організаційної компетентностей майбутніх фахівців.

III. Завданнями дисципліни є: розуміння себе суб'єктом професійної діяльності, свого творчого потенціалу; оволодіння механізмами творчої самореалізації в професійній діяльності та шляхами професійного самовдосконалення; набуття знань та практичних умінь щодо виявлення стану розвитку творчих здібностей особистості, здійснення консультування клієнтів різних вікових категорій щодо організації та досягнення успіху у творчій діяльності.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- знати психофізіологічні механізми творчості; зміст, структуру та показники розвитку творчої особистості;
- усвідомлювати сутність понять: «обдарованість», «талант», «геніальність»; «творча діяльність», структуру творчого процесу; методи виявлення стану розвитку творчої особистості; види творчості;
- розуміти засоби стимуляції творчої діяльності, взагалі, та, зокрема, активізації навчально-творчої діяльності учнів

Основні уміння:

- використовувати методи діагностики стану розвитку творчої особистості, спеціальної та загальної обдарованості на різних вікових етапах онтогенезу;
- використовувати засоби стимуляції творчої діяльності, взагалі, та, зокрема, активізації навчально-творчої діяльності учнів;
- аналізувати стан розвитку творчої особистості, надавати практичні рекомендації щодо забезпечення ефективності розвитку творчого потенціалу особистості;
- здійснювати консультування колективів щодо створення розвивального середовища;
- проводити аналіз психологічного клімату у творчому колективі.
- здійснювати консультування колективів щодо створення розвивального середовища

V. Короткий зміст дисципліни

Модуль I. Психологічні проблеми розвитку творчого потенціалу особистості

Тема 1. Психофізіологічні основи творчості

Зміст поняття «творчість». Роль психічних процесів у творчості людини.

Психофізіологічні механізми творчої діяльності. Теорія асиметрії півкуль головного мозку. Теорія стресу і творче натхнення. Несвідомі засоби обробки інформації.

Структура творчого процесу

Тема 2. Творча особистість як суб'єкт творчої діяльності

Сутність понять: «креативна особистість», «творча особистість». Структура творчої особистості. Методи дослідження стану розвитку творчої особистості (творчого потенціалу особистості).

Рівні та етапи творчого розвитку особи. Сутність категорій: «обдарованість», «талант», «геніальність».

Творчість і тип особи. Характеристика класифікацій типів творчих особистостей.

Модуль II. Творча діяльність особистості

Тема 3. Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу

Переддії немовлят та предметні дії у ранньому дитинстві як творчість.

Ігрова діяльність як умова дитячої творчості.

Дитячий малюнок як творчість. Елементи зображення. Образ та його значення. Малюнки хлопчиків та дівчаток.

Вчинок і творчість підлітка. Інтерес до пригодництва і фантастики. Технічне моделювання. Гра у підлітковому віці.

Творчість в юнацькому віці. Удавано-оригінальні образи. Максималістичні образи.

Сутність та специфіка педагогічної творчості. Рівні педагогічної творчості. Їх характеристика.

Психолого-педагогічні умови стимуляції творчої діяльності у педагогічному колективі.

Тема 4. Організація творчої діяльності учнів в освітньому процесі ЗЗСО

Сутність навчання як цілісного творчого процесу. Система цільових орієнтирів та принципів навчання як цілісного творчого процесу. Психолого-педагогічні умови побудови творчого освітнього процесу.

Інтерактивні методи навчання. Їх психологічна сутність.

Колективна творча справа як основа організації колективної творчої діяльності. Технологія підготовки та проведення колективної творчої справи. Види колективних творчих справ.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра практичної психології, факультет педагогіки і психології: доктор педагогічних н., професор Митник О.Я.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 години (3 кредити ЄКТС).

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей/ Диана Борисовна Богоявленская. – М., 2002. – 197 с.
2. Гузій Н.В. Психофізіологічні основи творчості: конспект лекції з курсу «Основи педагогічної творчості» / Наталія Василівна Гузій. – Київ, УДПУ ім. М.Драгоманова. – 1995. – 18 с.
3. Клименко В.В. Психология творчості / Віктор Васильович Клименко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 480 с.
4. Лейтес Н.С. Способности и одаренность в детские годы / Н.С. Лейтес. – М., 1984. – 128 с.
5. Лук А.М. Психология творчества / А.М. Лук. – М.:Просвещение, 1978. – 246 с.
6. Митник О.Я. Творча особистість. Методичні рекомендації / Олександр Якович Митник. – Київ, НПУ ім. М.Драгоманова. – 2002. – 28 с.
7. Митник О.Я., Шпак В.І. Народження нестандартного уроку. – К., 1995. – 54 с.
8. Митник О.Я. Психология навчання як цілісного творчого процесу / О.Я. Митник // Відкритий урок – 2005. – № 23–24. – С. 34 – 36.
9. Митник О.Я. Як навчити дитину мистецтва мислення / Олександр Якович Митник. – К.: Початкова школа, 2006. – 104 с.
10. Моляко В.А. Психология решения школьниками творческих задач / Валентин Александрович Моляко. – К., 1983. – 112 с.
11. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика / за ред. В.І. Бондаря, упорядкув. О.Я. Митника. – К.:Початкова школа, 2011. – 384 с.
12. Основные современные концепции творчества и одаренности / Под ред. Д.Б.Богоявленской. – М., 1997. – 78 с.

IX. Метод навчання: Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: мікровикладання, інверсії, емпатії, інциденту Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань

X. Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських і лабораторних заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, ІНДЗ

Підсумковий контроль: залік

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну: